

صورتجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۳
تاریخ برگزاری: ۲۳/تیرماه/۱۳۹۵
شماره جلسه: ۱۰

رئیس جلسه: جناب آقای پورفتح الله دبیر جلسه: جناب آقای مافی ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰

دستور کار جلسه:

- ✓ گزارش حقوقی حق الارض و تفاوت آن با خسارات ناشی از اکتشاف توسط جناب آقای آدمی
- ✓ گزارش وضعیت تشکیل خانه معدن استان
- ✓ گزارش وضعیت پنجره واحد توسط جناب آقای نکاحی
- ✓ گزارش وضعیت زغال سنگ استان توسط جناب آقای مافی

اهم موارد مطرح شده:

دهمین جلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی به ریاست جناب آقای پورفتح‌اله در ساختمان شماره دو اتاق بازرگانی برگزار گردید. در ابتدای جلسه رییس کمیسیون ضمن خوشامدگویی به اعضای محترم کمیسیون و قبولی طاعات در ماه مبارک رمضان جلسه را آغاز نمودند. ایشان با توجه به مصوبه جلسه گذشته کمیسیون مبنی بر تاکید اعضا بر ارائه نرم‌افزار یکسان‌سازی حقوق دولتی توضیح دادند که با پیش‌قدمی کمیسیون معدن و تعیین دو مشاور، بخش خصوصی به کمک بخش دولتی شتافته تا بتواند این امر محقق گردد و این نرم‌افزار توسط وزارتخانه به همه ابلاغ شود. سپس گزارش حقوقی حق الارض و تفاوت آن با خسارات ناشی از اکتشاف که اولین دستور کار جلسه بود توسط جناب آقای آدمی مشاور حقوقی سازمان نظام مهندسی معدن خراسان ارائه گردید.

- قانون‌گذار در سال ۱۳۹۰ اقدام به طرح مجدد تعاریف می‌نماید از جمله در بند گ ماده یک که حقوق دولتی را سهم دولت ناشی از استخراج و بهره‌برداری و برداشت هر واحد از ماده یا مواد معدنی است اطلاق می‌شود. در اینجا باید رابطه دولت و معدن کاران و مقررات اصلی حاکم بر قانون معادن بررسی شود.

مقررات بالادستی از جمله قانون اساسی - اصل ۴۴ ق.ا.ج.ا و ۴۵ ق.ا.ج.ا - مسئولیت اعمال حاکمیت دولت بر معادن کشور و حفظ ذخایر معدنی - وزارت صنعت، معدن و تجارت که مانع از اعمال اشخاص حقیقی و حقوقی نیست. در مقام بررسی اصل ۴۴ قانون اساسی یکی از موارد مورد بحث رابطه بین حاکمیت دولت و منابع معدنی و حقوقی که اشخاص حقیقی و حقوقی دارند باید روشن گردد. برای مثال اگر شخصی در جایی سرمایه‌گذاری کند، دولت به عنوان مالک آثار حقوقی خاص خود را دارد، اگر شخص سرمایه‌گذار مالک باشد آثار حقوقی مختص خود را خواهد داشت.

تبصره ۲ ماده ۶- متقاضیان پروانه اکتشاف موظفند در زمان تعیین و تحویل محدوده بلامعارض مبلغی را بر اساس تعرفه‌ای که سالانه از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد می‌شود و در شورای عالی معادن به تصویب می‌رسد پرداخت نمایند. در این تبصره تعریف دقیقی از اکتشاف به عمل به عمل نیامده است. قانون‌گذار در مورد " بلامعارض " تعریف دقیقی ارائه نکرده است که الزام آور است یا نیست. قانون‌گذار پیش‌بینی‌هایی انجام داده اما حدود و ثغور آن را تعیین نکرده است. مشخص نشده است که اگر فردی در خصوص مبلغ تعیین شده اعتراض داشته باشد باید به کدام مرجع اداری یا قضایی مراجعه کند. این پیشنهاد ارائه شد که مشخص گردد ترکیب شورای عالی معادن تا چه میزان به نفع بخش خصوصی و تا چه میزان به نفع بخش دولتی است.

تبصره ۳- دارندگان پروانه اکتشاف به آشنای مالکیت یا مالکان شخصی در ملک خود یا موقوفات موظفند از زمان صدور پروانه اکتشاف سالانه به ازاء هر کیلومتر مربع از محدوده اکتشافی مبلغی را به دولت پرداخت نمایند. میزان این مبلغ هر سال به پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی معادن تعیین می‌شود.

در تبصره ۳ نیز تعریف دقیق ملک شخصی و موقوفه ارائه نشده است. یکی از موارد خیلی مهم رابطه مالکیت خصوصی و دولتی و مشخص شدن حدود و ثغور آن است. در حال حاضر در نظام حقوقی ارجحیت با مالکیت شخصی است یا مالکیت دولتی؟ اگر مالکیت شخصی ارجح است بار اثبات بر دوش فرد قرار می‌گیرد و اگر مالکیت دولتی ارجح باشد بار اثبات بر دوش دولت قرار می‌گیرد.

تعداد صفحات: ۳
تاریخ برگزاری: ۲۳/تیرماه/۱۳۹۵
شماره جلسه: ۱۰

صورتجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

رئیس جلسه: جناب آقای پورفتح الله دبیر جلسه: جناب آقای مافی ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰

جایگاه دبیرخانه در شورای عالی معادن، وزارت صنعت، معدن و تجارت مشخص نشده است، مصوبات شورای عالی معادن پس از تأیید وزیر صمت قابل اجرا است. اگر وزیر از تأیید گروه‌های پنج‌گانه استنکاف کند چه پیش‌بینی‌هایی شده است؟ اگر دادخواستی ارائه شود وزیر باید طرف قرار گیرد یا خود وزارت صمت؟

این ماده ۱۴- به حقوق دولتی دارنده پروانه بهره‌برداری اشاره دارد و تصریح نموده است.

ماده ۲۰- وزارت صمت به دارندگان اکتشاف و بهره‌برداری و اجازه برداشت که به تعهدات خود عمل نمایند با تعیین مناسب اخطار می‌دهد که تعهدات خود را ایفا نمایند. در صورتی که اشخاص مزبور در انقضای مهلت مقرر اقدامی ننمایند و یا اقدام انجام شده کافی نباشد با تأیید شورای عالی معادن ملزم به پرداخت خسارت ناشی از عدم انجام تعهدات مربوطه می‌شوند و یا در نهایت برای ادامه عملیات مربوط فاقد صلاحیت شناخته می‌شوند. فلذا مشاهده می‌شود که:

ماده ۲۰ قانون‌گذار مهلت مقرر و حدود و ثغور را تعیین نکرده است. اگر شورای عالی معادن یا وزارت صمت از انجام عملیات اکتشاف جلوگیری نمایند تا چه میزان قانون‌گذار از معدن‌کار حمایت می‌کند؟ تا چه میزان می‌تواند خسارات خود را مطالبه نماید.

تبصره ۱- موارد خارج از ید. مثلاً آیا انفجار در معادن خارج از ید محسوب می‌شود، بار اثبات خارج از ید بودن بر عهده مکتشف یا شورای عالی معادن یا وزارت صمت است؟

ماده ۲۵- چنانچه محدوده عملیات معدنی در منابع ملی یا طبیعی واقع شده باشد. مطابق تبصره ۴ ماده ۳ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع مصوب سال ۱۳۴۶ و اصلاحات بعدی آن اقدام و به جای بهره مالکان و حق‌الارض یاد شده به منظور جبران خسارت ناشی از اکتشاف با بهره‌برداری مواد معدنی به ماخذ ۱۵ درصد ناشی از اکتشاف موضوع تبصره ۳ ماده ۶ این قانون همچنین دوازده درصد وصول و به خزانه کشور واریز می‌شود.

آیا موارد خسارت ناشی از عدم ایفای تعهدات با حق‌الارض تناسب دارد. آیا مقررات آمرانه است یا تخییری؟

پس از آن رییس کمیسیون جناب آقای پورفتح‌اله بیان نمودند که ترکیب شورای عالی معادن کاملاً دولتی است، با توجه به این‌که شورای عالی معادن اختیارات بالایی دارد آیا می‌تواند این اختیارات را به مرجع یا کمیسیونی مرکب از وزارت صمت، استانداری و سازمان‌های دیگر تفویض نماید؟ جناب آقای آدمی در پاسخ گفتند که در باب تفویض اختیار حتی مجلس شورای اسلامی می‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به صورت آزمایشی به یکی از کمیسیون‌های تخصصی خود واگذار کند به نحوه اولی شورای عالی معادن نیز می‌تواند تفویض اختیار نماید. از ایشان خواسته شد به عنوان یکی از مصوبات کمیسیون این مبحث را دنبال نمایند.

نظرات اعضای محترم کمیسیون :

- از شروع بحث‌های حقوقی در کمیسیون کمال تشکر را داریم زیرا با مباحث حقوقی آشنایی نداریم. شورای عالی معادن قدرت بالایی دارد و هیچ‌کس نمی‌تواند آن را حذف کند. مواردی وجود دارد که ارتباطی با بهره‌بردار و مکتشف ندارد و قبل از واگذاری باید توسط وزارت صمت تعیین و تکلیف شوند.
- نماینده سازمان منابع طبیعی: ادعای مالکیت افراد به راحتی می‌تواند توسط سازمان منابع طبیعی رد یا اثبات شود، همچنین مشخص شدن موقوفه بودن یا نبودن ملک یا زمین کار ساده‌ای برای سازمان است.
- مبانی محاسباتی حق‌الارض از کجا می‌آید؟ حق‌الارض برداشتی صورت گرفت که متأسفانه برخلاف رویه‌های گذشته بود و مواضعی گرفته که هدف مورد استفاده را نقض نمود. حق‌الارض بر اساس ردیف‌های بودجه وصول می‌شود و فقط به فکر تامین منابع بودجه بوده‌اند. آیا برای یک محدوده اکتشافی باید هر سال یا فقط برای یک بار حق‌الارض پرداخت شود؟
- در سال گذشته فراخوانی از طرف وزارت صمت در جهت پیشنهادات اصلاحی قانون معادن شد، اصلاحات تا پایان سال گذشته انجام شد و بسته اصلاحات قانون معادن آماده تقدیم به مجلس جدید است. موضوع تفویض اختیارات شورای عالی معادن پیگیری شده که به ریاست استاندار و دبیری سازمان صمت باشد اما به علت سلیق مختلف حتی پایلوت آن نیز مورد موافقت قرار نگرفت.
- جناب آقای آدمی، در پاسخ به سوالات اعضا: اگر مسئولی اجازه یا پروانه‌ای صادر کند مسئول بعدی نمی‌تواند آن را نقض کند. قانون به قبل از خود نمی‌تواند تسری یابد. با توجه به قاعده لاضرر، اگر حق‌الارض به میزانی افزایش یابد که به فرد ضرر بزند آن مصوبه قابل ابطال شدن است و خسارات آن قابل مطالبه خواهد بود.

صورتجلسه کمیسیون معدن و صنایع معدنی
اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی

تعداد صفحات: ۳

تاریخ برگزاری: ۲۳/تیرماه/۱۳۹۵

شماره جلسه: ۱۰

رئیس جلسه: جناب آقای پورفتح الله دبیر جلسه: جناب آقای مافی ساعت شروع: ۷:۳۰ ساعت خاتمه: ۹:۳۰

سپس جناب آقای مافی تاریخ چندین نمایشگاه معدنی را به اطلاع اعضاء رساندند و گزارشی از جلسات کمیته تشکیل پنجره واحد قرائت شد. پس از گزارشی از جلسات کمیته تشکیل خانه معدن ارائه نمودند که مصوبات آخرین جلسه این کمیته به شرح زیر بود:

(۱) با توجه به اظهار نماینده خانه معدن ایران در استان جناب آقای مظفرجلالی مبنی بر اینکه قرار نیست انتخابات خانه معدن استان طبق آیین نامه تشکلهای اتاق تشکیل گردد لذا طبق اظهارنظر مسئول امور تشکلهای اتاق بازرگانی خراسان رضوی، اتاق در برگزاری مجمع و تشکیل خانه معدن استان دخالتی نخواهد داشت.

(۲) مقرر شد ظرف ۳ ماه نسبت به تشکیل خانه معدن استان توسط نماینده خانه معدن ایران در استان و همکاری سازمان صنعت، معدن و تجارت راجع به اقدامات اولیه مبنی بر تشکیل هیئت مؤسس و برگزاری مجمع فراهم گردد.

(۳) رییس کمیسیون معدن و صنایع معدنی اتاق مشهد اظهار داشت انشاءالله خانه معدن استان جامع و برخاسته از نظر همه فعالین بخش معدن باشد، لذا در حال حاضر که به صورت نمایندگی از تهران اداره می شود نمی تواند این نقش مهم را انجام دهد. لذا خواستار تشکیل سریعتر خانه معدن استان شدند و در صورت تشکیل انشاءالله یکی از اعضاء فعال کمیسیون معدن و صنایع معدنی استان گردد.

(۴) نماینده سازمان صنعت، معدن و تجارت اظهار داشت در صورت توجیحات لازم، این سازمان همکاری لازم را در تشکیل خانه معدن استان به عمل خواهد آورد.

(۵) رییس امور تشکلهای اتاق مشهد اظهار داشتند با توجه به نظر نماینده خانه معدن استان مستند به اظهارنظر مسئول امور استانهای خانه معدن ایران مبنی بر عدم پیروی از اساسنامه موردنظر اتاق، عنوان داشتند اتاق مشهد نمی تواند دخالتی در برگزاری و تشکیل خانه معدن استان داشته باشد. لذا مقرر شد موضوع از طریق اتاق مشهد به ریاست محترم خانه معدن اتاق ایران منتقل گردد.

مصوبات جلسه:

۱. بررسی تفویض اختیارات شورای عالی معادن توسط جناب آقای آدمی
۲. هماهنگی سازمان منابع طبیعی و سازمان صنعت، معدن و تجارت در رابطه با استعلام مالکیتها
۳. ارائه لیست نمایشگاههای داخلی و خارجی

حاضرین جلسه:

آقایان: پورفتح الله، مافی، آدمی، بهلوری، حسین زاده، روشن روان، سلطانی، عباسپور، کیوان لو، مظفرجلالی، نباتی، ابراهیمی، آذری متین، طهماسبی، اسماعیل پور.

غایبین جلسه:

آقایان: نکاحی، حائری، حسن زاده، زیارت نیا، شایسته، شجاعی، طاهری، محمدنژاد، میرزایی، نازپرور.
خانمها: اسلامی.